

تاریخ دریافت: ۳ فروردین ۱۴۰۲ تاریخ پذیرش: ۵ تیر ۱۴۰۲ صفحات ۴۴ الی ۵۹

ارائه یک روش محاسباتی مبتنی بر چرخه کربن و اثرات بازخوردهای اقلیمی به منظور ارزیابی تغییرات میزان کربن موجود در اتمسفر و مسئولیت تاریخی کشورها در افزایش دمای کره زمین

کیان ابتکار

کارشناس ارشد رشته مهندسی انرژی دانشگاه صنعتی شریف
kian.ebtekar@energy.sharif.edu

محمد شریفیان

کارشناس ارشد رشته مهندسی انرژی دانشگاه صنعتی شریف
mohammad.sharifian@energy.sharif.edu

دکتر حسین خواجه پور

استادیار دانشگاه صنعتی شریف
khajehpour@sharif.edu

چکیده: مهم‌ترین عامل در افزایش دمای کره زمین پس از انقلاب صنعتی، تغییر در میزان گاز کربن‌دی‌اکسید موجود در اتمسفر ناشی از مصرف سوخت‌های فسیلی و کاربری اراضی است؛ بنابراین ارزیابی دقیق مسئولیت تاریخی کشورها در انتشار کربن‌دی‌اکسید به منظور مقابله با تغییرات اقلیمی از اهمیت بالایی برخوردار است. کربن موجود در اتمسفر می‌تواند در چرخه‌ای بین خاک، اقیانوس و هوا مبادله شود. اشمیت در مقاله خود با در نظر گرفتن این چرخه در قالب یک دستگاه معادله دیفرانسیل، میزان کربن موجود در بخش‌های مختلف کره زمین را تا سال ۱۹۹۰ تخمین زده است. با ارزیابی نتایج این پژوهش می‌توان دریافت که علاوه بر کشورهای توسعه‌یافته، کشورهای در حال توسعه‌ای مانند چین و هند نیز سهم بالایی در افزایش دمای کره زمین داشتند و باید در جهت جبران خسارات اقلیمی فعال‌تر عمل کنند.

واژه‌های کلیدی: تغییر اقلیم، افزایش دما، انتشارات گازهای گلخانه‌ای، چرخه کربن، مسئولیت تاریخی

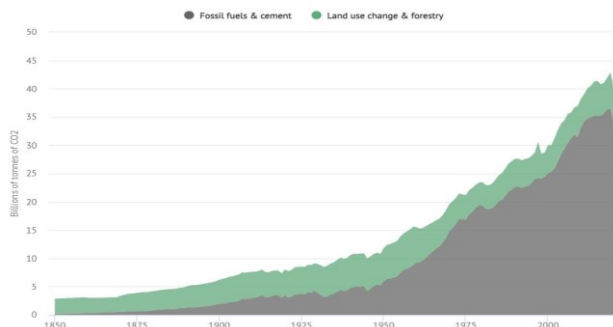
۱. مقدمه

تغییرات اقلیمی به‌عنوان یکی از چالش‌های اصلی زندگی انسان‌ها به‌شمار می‌رود که نیازمند انجام اقدامات مقابله‌ای در سطح بین‌المللی برای مدیریت و کاهش تأثیرات آن است (Cozzi, Gould et al. ۲۰۲۰). شواهد نشان می‌دهد که افزایش غلظت گازهای گلخانه‌ای پس از انقلاب صنعتی رابطه مستقیمی با افزایش دمای کره زمین که در نهایت منجر به تغییرات اقلیمی می‌شود، دارد (Pachauri ۲۰۰۷ and Reisinger). دی‌اکسید کربن به‌عنوان یک گاز گلخانه‌ای با داشتن نیمه عمر طولانی در چرخه‌ای بین سنگ‌کره^۱، آب‌کره^۲ و اتمسفر در تعادل است. با توجه به نیمه عمر طولانی دی‌اکسید کربن، فعالیت‌های انسانی مانند سوختن سوخت‌های فسیلی و تغییر کاربری اراضی می‌تواند این تعادل را برهم زند (Schmitz ۲۰۰۲).

پس از انقلاب صنعتی میزان انتشار کربن دی‌اکسید شدت بیشتری گرفته است به‌صورتی که از سال ۱۸۵۰ تا کنون حدود ۱۵۰۰ گیگاتن کربن دی‌اکسید وارد اتمسفر شده است که باعث افزایش دمای ۱/۲ درجه سانتیگرادی دمای کره زمین شده است. با توجه به بودجه انتشار ۲۰۰۰ گیگاتن کربن دی‌اکسید برای کاهش دمای کمتر از ۱/۵ درجه سانتیگراد، انتشار ۵۰۰ گیگاتن کربن دی‌اکسید دیگر می‌تواند باعث افزایش قطعی بیشتر از ۱/۵ درجه سانتیگرادی زمین شود. در شکل ۱ میزان انتشار کربن دی‌اکسید ناشی از مصرف سوخت‌های فسیلی و ناشی از سوخت‌های فسیلی تغییر کاربری اراضی نشان داده شده است (Zhou ۲۰۲۱).

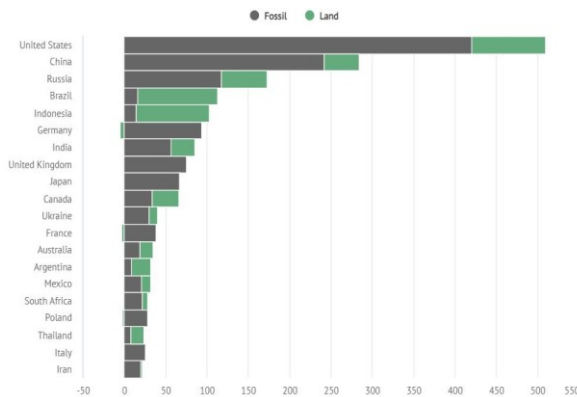
^۱ Lithosphere

^۲ Hydrosphere

شکل ۱: میزان انتشار کربن‌دی‌اکسید ناشی از مصرف سوخت‌های فسیلی و تغییر کاربری اراضی از سال ۱۸۵۰ تا ۲۰۲۱ (Hansis, Davis et al. ۲۰۱۵)

همان‌طور که از شکل ۱ مشخص است میزان انتشار کربن‌دی‌اکسید بعد از انقلاب صنعتی با شدت بیشتری افزایش پیدا کرده است. در شکل ۲ نیز سهم کشورها با بیشترین انتشار کربن‌دی‌اکسید ناشی از سوخت‌های فسیلی و تغییر کاربری اراضی نشان داده شده است.

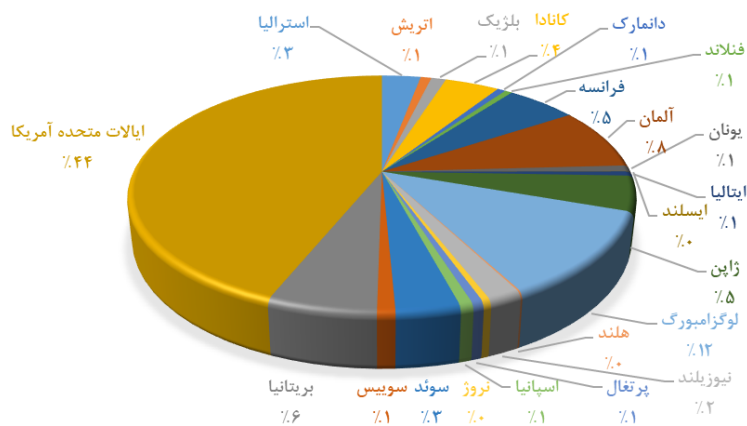
شکل ۲: میزان انتشار کربن‌دی‌اکسید کشورها با بیشترین میزان انتشار ناشی از مصرف سوخت‌های فسیلی و تغییر کاربری اراضی (Hansis, Davis et al. ۲۰۱۵)

همان‌طور که در شکل ۲ مشخص است میزان انتشار کربن‌دی‌اکسید ایالات متحده آمریکا بیشتر از سایر کشورها است. همچنین کشورهایی مانند برزیل و اندونزی که دارای اراضی جنگلی زیادی هستند،

میزان انتشار کربن‌دی‌اکسید ناشی از تغییر کاربری اراضی آنها نسبت به سایر کشورها بیشتر است در حالی که در کشورهایی مانند آلمان و فرانسه انتشار کربن‌دی‌اکسید ناشی از تغییر کاربری اراضی منفی است به این معنی که میزان جنگل‌زایی بیشتر از جنگل‌زدایی این کشورها است.

باتوجه به سهم کشورها از انتشار سوخت‌های فسیلی، مسئولیت هر کشور در قبال تغییرات اقلیمی متفاوت خواهد بود. طبیعی است که سهم کشورهای توسعه‌یافته نسبت به سایر کشورها بیشتر است به همین دلیل در کنوانسیون تغییرات اقلیمی، کشورهای توسعه‌یافته، تعهد دادند که سالانه بودجه ۱۰۰ میلیارد دلاری برای کمک به توسعه پایدار کم‌کربن سایر کشورها به‌خصوص کشورهای در حال توسعه در نظر بگیرند (Stroebe ۲۰۲۱).

در بین کشورهای توسعه‌یافته نیز برخی از کشورها مانند ایالات متحده آمریکا مسئولیت بیشتری برای تأمین بودجه تعهد داده شده به‌منظور مقابله با تغییرات اقلیمی دارند. در شکل ۳ میزان تعهد کشورهای عضو پیوست ۲ نشان داده شده است (Bos and Thwaites ۲۰۲۱).

شکل ۳: سهم کشورهای عضو پیوست ۲ از بودجه ۱۰۰ میلیارد دلاری کنوانسیون تغییرات اقلیمی (Bos and Thwaites ۲۰۲۱)

همان‌طور که از شکل ۳ مشخص است بیشترین سهم را کشور آمریکا دارد و کشورهایی مانند، آلمان لوکزامبورگ، بریتانیا و فرانسه در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

در این پژوهش نخست با در نظر گرفتن چرخه کربن در کره زمین، میزان تغییرات کربن موجود در اتمسفر با توجه به انتشارات ناشی از سوخت‌های فسیلی و تغییر کاربری اراضی برای هر کشور محاسبه می‌شود و در گام بعدی با در نظر گرفتن این تغییرات و بازخوردهای اقلیمی ناشی از افزایش میزان کربن، سهم هر کشور از افزایش دمای کره زمین ارزیابی می‌شود و در نهایت با توجه به این میزان افزایش دما برای هر کشور، مسئولیت تاریخی هر کشور در قبال افزایش دمای کره زمین و تغییرات اقلیمی مشخص می‌گردد. در این پژوهش، به منظور محاسبه میزان افزایش کربن در اتمسفر برای هر کشور، فرض می‌شود که تنها کشور مورد نظر دارای انتشارات است و سایر کشورها و برهمکنش آن‌ها با هم در نظر گرفته نمی‌شود. همچنین ضرایب متغیرها در معادلات دیفرانسیل چرخه کربن در کره زمین برای تمام کشورها ثابت در نظر گرفته شده است. نکته بعدی که حائز اهمیت است این است که در معادلات، تفاوت جنگل‌زایی و جنگل‌زدایی در نظر گرفته می‌شود؛ زیرا معمولاً در پایگاه‌های داده انتشارات ناشی از تغییرات کاربری اراضی گزارش می‌شود و امکان استخراج مستقیم داده برای جنگل‌زایی و جنگل‌زدایی در سطح جهان و کشورها وجود ندارد. در نهایت نیز این فرض در نظر گرفته شده است که بازخوردهای اقلیمی برای تمام کشورها یکسان در نظر گرفته شده است.

۲. مرور بر ادبیات

پژوهش‌های متنوعی در زمینه ارزیابی مسئولیت تاریخی کشورها در قبال تغییرات اقلیمی و افزایش غلظت کربن‌دی‌اکسید موجود در هوا و در نتیجه آن افزایش دمای سطح کره زمین صورت گرفته است. اشمیت در مقاله خود با در نظر گرفتن معادلات دیفرانسیل چرخه کربن در کره زمین، میزان کربن موجود در اتمسفر را محاسبه نمود. وی در محاسبات خود انتشار ناشی از مصرف سوخت‌های فسیلی و تغییر کاربری اراضی را به صورت یک رابطه خطی فرض کرده است و همچنین مسئله را به صورت منطقه‌ای و کشوری بررسی نکرده است (Schmitz ۲۰۰۲). الزن و همکاران (۲۰۰۵) در پژوهش خود به ارزیابی انتخاب‌های سیاستی و علمی به منظور بررسی مشارکت منطقه‌ای در تغییرات اقلیمی پرداختند.

این پژوهش بیشتر به صورت قاره‌ای و کلی صورت گرفته است و همچنین در محاسبات خود چرخه کربن بین اتمسفر و اقیانوس‌ها و سطح زمین را در نظر نگرفته است (den Elzen, Fuglestvedt et al. ۲۰۰۵). هون و همکاران (۲۰۱۱) نیز مشارکت کشورها در انتشار انباشته کربن دی‌اکسید و اثر آن بر افزایش دمای کره زمین را ارزیابی کردند. آن‌ها در این تحقیق کشورهای محدودی را مورد بررسی قرار دادند و همچنین در محاسبات خود چرخه کربن را نظر نگرفتند (Höhne, Blum et al. ۲۰۱۱). الزن و همکاران (۲۰۱۳) در مقاله دیگر خود به محاسبات تاریخی میزان انتشار انباشته گازهای گلخانه‌ای و مشارکت کشورها در میزان انتشار از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ پرداختند. آن‌ها نیز در محاسبات خود چرخه کربن را لحاظ نکردند و ارزیابی خود را برای زمان محدود انجام دادند. (Den Elzen, Olivier et al. ۲۰۱۳). مولر و همکاران (۲۰۰۸) با ارائه روش‌هایی به منظور کمی‌سازی مسئولیت تاریخی در بحث تغییرات اقلیمی و مشارکت کشورها در آن پرداختند. این مقاله بیشتر به صورت کیفی و بر جنبه سیاستی موضوع تمرکز کرده است. وبر و همکاران با ارزیابی سهم انتشارات ناشی از صادرات در کشور چین تأثیر آن را بر بروز تغییرات اقلیمی و افزایش میزان انتشارات آن کشور بررسی کردند (Müller, Höhne et al. ۲۰۰۹). در تمام این مقالات نیز تمرکز اصلی بر محاسبه میزان افزایش غلظت کربن دی‌اکسید بوده است و بر ارتباط بین افزایش میزان انتشارات و دمای سطح کره زمین نپرداخته‌اند.

برخی مقالات نیز بصورت کلی‌تر بحث عدالت اقلیمی را مورد بررسی و تحلیل قرار دادند. اسکولزبرگ و همکاران (۲۰۱۴) در مقاله خود ابعاد مختلف عدالت اقلیمی شامل آسیب‌پذیری کشورهای مختلف، تاثیرات کشورها و میزان اهمیت این موضوع را مورد ارزیابی قرار داده است (Schlosberg and Collins ۲۰۱۴). گاردینر (۲۰۱۱) نیز به نگرانی‌های پیرامون بحث تغییر اقلیم پرداخته است و بر اهمیت سیاست‌های درست در این زمینه و همچنین نقش این موضوع در موفقیت اقدامات در حوزه تغییر اقلیم تأکید کرده است (Gardiner ۲۰۱۱). سالتونا (۲۰۲۲) در مقاله خود به موضوع مسئولیت مشترک اما متفاوت پرداخته است و بررسی می‌کند که چگونه تغییرات اقلیمی بر کشورها و افراد مختلف تاثیرات متفاوتی می‌گذارد (Sultana ۲۰۲۲). رابینسون و همکاران (۲۰۱۸) نیز با تمرکز بر مسیر محدود کردن افزایش دمای تا کمتر از ۱.۵ درجه سانتیگراد، چالش‌ها و سهم

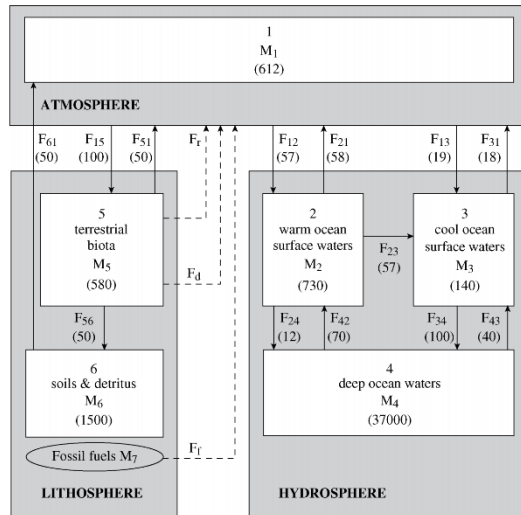
کشورها و میزان آسیب‌پذیری کشورها در طی این مسیر را مورد بررسی قرار میدهد (Robinson and Shine ۲۰۱۸).

باتوجه به تحقیقاتی که در این زمینه انجام شده به اهمیت چرخه کربن در میزان نهایی کربن‌دی‌اکسید موجود در اتمسفر و همچنین ارتباط میزان کربن در اتمسفر و افزایش دمای کره زمین کمتر پرداخته شده است که هدف این پژوهش نیز بررسی مسئولیت تاریخی کشورها مبتنی بر همین روش است.

۳. روش تحقیق

معادلات زیر یک مدل شش بخشی از چرخه کربن است که توسط اشمیت در سال ۲۰۰۳ توسعه داده شده است. مقادیر نشان داده شده در پرانتز در هر محفظه تخمینی از مقدار کربن قبل از انقلاب صنعتی (تقریباً سال ۱۸۵۰) است که با نمادهای M_i نشان داده شده است که در هر سال با پتاگرم کربن^۱ اندازه‌گیری می‌شود. از آنجایی که میزان کربن موجود در بیوسفر آبریان، رودخانه‌ها، نهرها و دریاچه‌ها در مقایسه با سایر مخازن موجود ناچیز است، این موارد حذف شده‌اند. منابع انتشار سوخت فسیلی تنها به عنوان منبع کربن بر چرخه جهانی کربن تأثیر می‌گذارد. رسوبات در واقع بزرگ‌ترین مخزن کربن هستند، اما شار کربن به داخل و خارج از رسوبات آن قدر کوچک است که رسوبات را می‌توان به عنوان یک محفظه در هر مقیاس زمانی واقعی نادیده گرفت. F_{ij} نشان‌دهنده شار آورده شده است. در مدل فوق فرض شده است که قبل از انقلاب صنعتی، جریان خالص کربن به داخل یا خارج از هر محفظه صفر بوده است.

مطابق با شکل ۴، F_f شار کربن در اتمسفر ناشی از مصرف انرژی‌های فسیلی است و F_r و F_d به ترتیب شار کربن در اتمسفر ناشی از جنگل‌زایی و جنگل‌زدایی خواهد بود.

شکل ۴ - چرخه شش گانه محاسبه کربن اشمیت

$$\frac{dM_1}{dt} = -(k_{12} + k_{13})M_1 - k_{15}G \frac{M_1 - \gamma}{M_1 - \Gamma} + k_{21}M_2^{\beta_2} + k_{31}M_3^{\beta_3} + k_{51}M_5 + k_{61}M_6 + F_f(t) - F_r(t) \quad (1)$$

$$\frac{dM_2}{dt} = k_{12}M_1 - (k_{23} - k_{24})M_2 - k_{21}M_2^{\beta_2} + k_{42}M_4 \quad (2)$$

$$\frac{dM_3}{dt} = k_{13}M_1 + k_{23}M_2 - k_{34}M_3 - k_{31}M_3^{\beta_3} + k_{43}M_4 \quad (3)$$

$$\frac{dM_4}{dt} = k_{24}M_2 + k_{34}M_3 - (k_{42} + k_{43})M_4 \quad (4)$$

$$\frac{dM_5}{dt} = k_{15}G \frac{M_1 - \gamma}{M_1 + \Gamma} - (k_{51} + k_{56})M_5 - F_d(t) + F_r(t) \quad (5)$$

$$\frac{dM_6}{dt} = k_{56}M_5 - k_{61}M_6 \quad (6)$$

$$\frac{dM_7}{dt} = -F_f(t) \quad (7)$$

$$\frac{dG}{dt} = -\left[\frac{\alpha_d F_d(t) - \alpha_r F_r(t)}{M_5(0)} \right] \quad (8)$$

مقادیر $F_r(t)$ ، $F_f(t)$ از بانک‌های داده‌ای معتبر و برای هر کشور استخراج شده است. همچنین جهت بدست آوردن اجبار تابشی که ناشی از افزایش کربن موجود در اتمسفر ناشی از هر کشور مورد نظر است، از رابطه ۹ استفاده شده است. در این رابطه ppm CO_2 و ppm CO_2 به ترتیب

غلظت دی‌اکسید کربن در سال ۱۸۵۰ و ۲۰۲۱ برای هر کشور خواهد بود. جهت محاسبه تغییرات دمایی از رابطه ۱۰ استفاده شده است. در این رابطه λ_0 میزان تغییرات دما در اثر تغییرات اجبار تابشی $(\frac{^{\circ}C}{w/m^2})$ و C_i میزان بازخوردهای اقلیمی $(\frac{w}{m^2k})$ است. لازم به ذکر است که کشورهای مورد بررسی در این پژوهش به تفکیک، کشورهای پیشرفته^۱ همراه با چین، هند و ایران است و سایر کشورها به صورت تجمعی در یک گروه در نظر گرفته شده است. در رابطه ۱۰، $\lambda_0 = 0/31$ و $C_i = 1/2$ در نظر گرفته شده است.

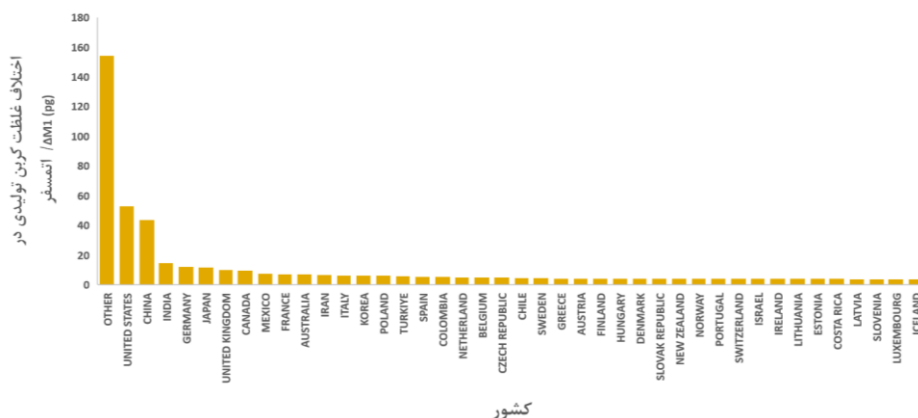
$$\Delta F = 5.3 \times Ln \frac{ppm CO_2 2}{ppm CO_2 1} \quad (9)$$

$$\Delta T = \frac{\lambda_0 \Delta F}{1 - \lambda_0 \sum_i^4 C_i} \quad (10)$$

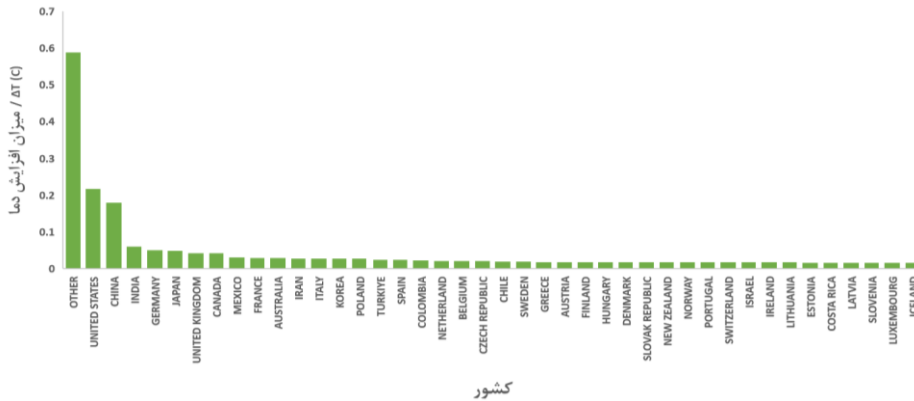
۴. نتایج

در این پژوهش فرض شده است که میزان کربن موجود در اتمسفر در سال ۱۸۵۰ برای تمام کشورها برابر با ۶۱۲ پتاگرم خواهد بود. پس از حل معادلات فوق برای کشورهای مورد نظر مطابق با شکل ۵ جرم کربن به وجود آمده در اتمسفر که در طول ۱۷۱ سال توسط هر یک از کشورهای مورد نظر تولید شده است بدست خواهد آمد.

همچنین با توجه به رابطه ۱۰ می‌توان سهم هر کشور در افزایش دمای کره زمین از سال ۱۸۵۰ تا ۲۰۲۱ را محاسبه کرد. شکل ۵، میزان افزایش غلظت کربن در اتمسفر و شکل ۶ میزان افزایش دمای کره زمین به تفکیک هر یک از کشورها را نشان می‌دهد.

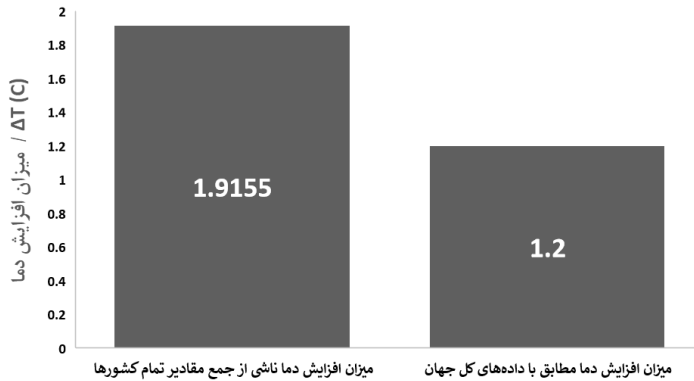
شکل ۵- اختلاف غلظت کربن تولیدی در اتمسفر به تفکیک هر کشور از سال ۱۸۵۰ الی ۲۰۲۱

شکل ۶- میزان افزایش دمای کره زمین توسط هر کشور از سال ۱۸۵۰ الی ۲۰۲۱

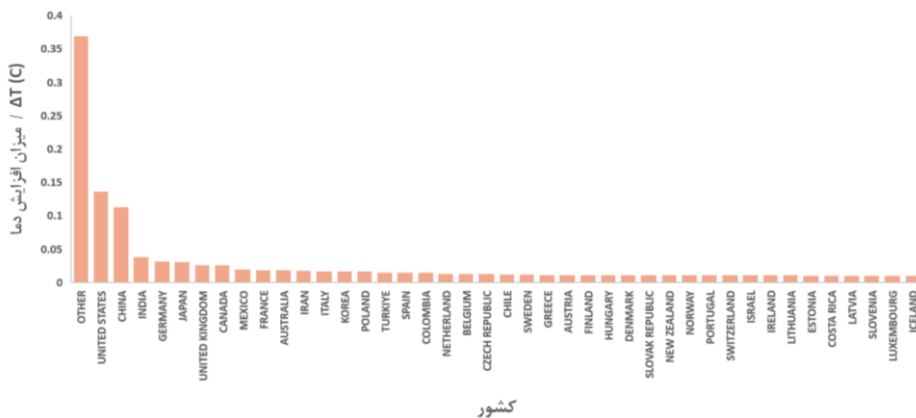
اگر مدل فوق مطابق با داده‌های جهانی اجرا شود، میزان افزایش دمای کره زمین برابر با ۱/۲ درجه سانتی‌گراد خواهد شد. ولی اگر مجموع مقادیر افزایش دما برای کشورهای مورد نظر محاسبه شود، این عدد برابر با ۱/۹۱۵۵ درجه سانتی‌گراد خواهد شد (شکل ۷). این اختلاف می‌تواند علت‌های گوناگونی داشته باشد که عبارت است از:

- ۱) ضرایب ثابت استفاده شده در مدل ذکر شده مطابق با مدل اسمیت است و این مدل مطابق با چرخه کل کره زمین توسعه داده شده و طبیعی است که این ضرایب برای تمام کشورهای مورد نظر صادق نباشد.
- ۲) عدم قطعیت بازخوردهای اقلیمی ممکن است برای برخی از کشورها بیشتر یا کمتر باشد و در نظر گرفتن یک مقدار ثابت برای تمام آن‌ها، خطای محاسبات را بالا می‌برد.
- ۳) هنگامی که مدل به صورت جداگانه برای هر کشور اجراء می‌شود، برهم کنش موجود در چرخه کربن در جهان را نخواهد دید و این مسئله موجب اختلاف بین نتایج مجموع کشورها و مقدار جهانی خواهد شد.
- ۴) گردآوری داده‌های مربوط به جنگل‌زایی و جنگل‌زدایی به صورت مستقل در منابع معتبر داده‌ها وجود ندارد و تنها تاثیر برآیند آن‌ها (تغییر کاربری اراضی) در مدل وارد شده است.

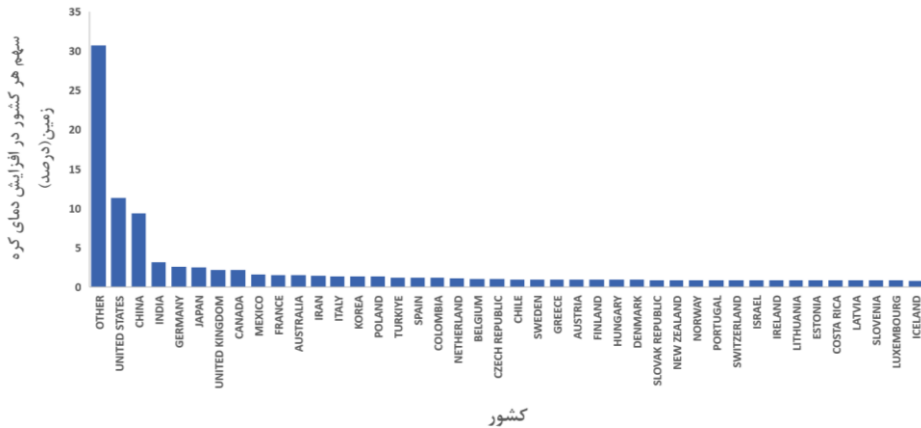

شکل ۷- مقایسه نتایج اجرای مدل فوق با داده‌های کل جهان و مجموع کشورهای مورد محاسبه

مطابق با شکل ۸، با توجه به مقادیر افزایش دما که به تفکیک برای هر کشور محاسبه شده است، می‌توان درصد سهم هر کشور در افزایش دما کره زمین را محاسبه کرد. همچنین مطابق با پژوهش‌های و مرور بر ادبیات انجام شده، مشخص شده است که دمای کره زمین از انقلاب صنعتی تا به امروز حدود ۱/۲ درجه افزایش پیدا کرده است. مطابق با شکل ۹ می‌توان با در نظر گرفتن درصد سهم هر کشور در افزایش دمای کره زمین، مقدار افزایش دما هر کشور در افزایش دمای کره زمین را به صورت نرمال شده بدست آورد.

شکل ۸ - میزان افزایش دمای کره زمین توسط هر کشور از سال ۱۸۵۰ الی ۲۰۲۱ به صورت نرمال شده

شکل ۹- درصد سهم هر کشور در افزایش دمای کره زمین از سال ۱۸۵۰ الی ۲۰۲۱ به صورت نرمال شده

۵. نتیجه‌گیری

در این پژوهش ابتدا مقدار غلظت کربن تولید شده توسط هر کشور به کمک مدل اشمیت از سال ۱۸۵۰ تا ۲۰۲۱ محاسبه و سپس سهم هر کدام در افزایش دمای کره زمین مشخص شد. همچنین مدل فوق یکبار برای تمام جهان اجرا و مقادیر بدست آمده برای هر کشور با نتایج جهانی نرمالایز گردید. با استناد به نتایج این پژوهش می‌توان سهم هر کشور در افزایش دما را محاسبه و به دنبال آن با استفاده از رویکردهای بین‌المللی مسئولیت هر کشور نسبت به بروز آسیب‌های تغییرات اقلیمی را ارزیابی کرد. مطابق با نتایج بدست آمده آمریکا بیشترین سهم در افزایش دمای کره زمین را دارد (حدود ۱۱ درصد) و بعد از آن به ترتیب چین (حدود ۹/۴ درصد)، هند (حدود ۳/۱ درصد)، آلمان (حدود ۲/۶ درصد)، ژاپن (حدود ۲/۵۳ درصد)، بریتانیا (حدود ۲/۱۶ درصد) در افزایش دمای کره زمین سهم بودند.

این در حالی است که مطابق با شکل ۳، کشورهای چین و هند سهم قابل توجهی از بودجه کنوانسیون تغییرات اقلیمی پرداخت نکرده و بعضی از کشورها مانند آمریکا، ژاپن، بریتانیا و ... سهم بیشتری نسبت به آنچه در افزایش دمای کره زمین و آسیب‌های ناشی از تغییرات اقلیمی داشتند، پرداخت می‌کنند. در مطالعات آینده می‌توان با دقتی تر کردن ضرایب Ci برای هر کشور، عدم قطعیت‌های بازخوردهای اقلیمی را کاهش داد.

همان طور که مشخص است، این پژوهش تاثیر کشورها در افزایش دمای کره زمین را به عنوان مهم‌ترین عامل در مسئله بروز تغییرات اقلیمی فرض کرده است و این مسئله را به عنوان معیار جهت تعیین سهم هر کشور از بودجه کنوانسیون تغییرات اقلیمی در نظر گرفته است. لازم است که ساز و کار تخصیص درصد پرداخت کشورهای عضو از بودجه کنوانسیون تغییر کرده و کشورهایی مانند چین و هند بخش قابل توجه‌ای از این منبع مالی را تامین کنند. همچنین با در نظر گرفتن نتایج فوق اصلاح و افزایش بودجه کنوانسیون جهانی تغییرات اقلیمی صورت گرفته و منجر به مقابله و پیشگیری هر چه بهتر با آسیب‌های ناشی از تغییرات اقلیمی خواهد شد.

در این پژوهش به کمک یک مدل چرخه عمر با روابط به نسبت ریاضی، میزان انتشار کربن به اتمسفر برای کشورهای مختلف محاسبه شود. می‌توان گفت که انجام عملیات فوق با مدل‌های پیچیده‌تر که می‌توانند چرخه کربن را دقیق‌تر مدل‌سازی کنند، کمک خواهد کرد که سهم کشورها در افزایش دما با اطمینان بیشتری ارزیابی و درک بهتری از مسئولیت کشورهای مختلف ارائه شود.

۶. مراجع

- Bos, J. and J. Thwaites** (۲۰۲۱). "A breakdown of developed countries' public climate finance contributions towards the \$۱۰۰ billion goal." Technical Note. Washington DC: World Resources Institute (<https://www.wri.org/research/breakdown-developed-countries-public-climate-finance-contributions-towards-100-billion>).
- Cozzi, L., T. Gould, S. Bouckart, D. Crow, T. Kim, C. Mcglade, P. Olejarnik, B. Wanner and D. Wetzel** (۲۰۲۰). "World energy outlook ۲۰۲۰." International Energy Agency: Paris, France: ۱-۴۶۱.
- den Elzen, M., J. Fuglestedt, N. Höhne, C. Trudinger, J. Lowe, B. Matthews, B. Romstad, C. P. de Campos and N. Andronova** (۲۰۰۵). "Analysing countries' contribution to climate change: scientific and policy-related choices." *Environmental Science & Policy* ۸(۶): ۶۱۴-۶۳۶.
- Den Elzen, M. G., J. G. Olivier, N. Höhne and G. Janssens-Maenhout** (۲۰۱۳). "Countries' contributions to climate change: effect of accounting for all greenhouse gases, recent trends, basic needs and technological progress." *Climatic Change* ۱۲۱: ۳۹۷-۴۱۲.
- Gardiner, S. M.** (۲۰۱۱). "Climate justice." *The Oxford handbook of climate change and society*: ۳۰۹-۳۲۲.
- Hansis, E., S. J. Davis and J. Pongratz** (۲۰۱۵). "Relevance of methodological choices for accounting of land use change carbon fluxes." *Global Biogeochemical Cycles* ۲۹(۸): ۱۲۳۰-۱۲۴۶.
- Höhne, N., H. Blum, J. Fuglestedt, R. B. Skeie, A. Kurosawa, G. Hu, J. Lowe, L. Gohar, B. Matthews and A. C. Nioac de Salles** (۲۰۱۱). "Contributions of individual countries' emissions to climate change and their uncertainty." *Climatic change* ۱۰۶: ۳۵۹-۳۹۱.
- Müller, B., N. Höhne and C. Ellermann** (۲۰۰۹). "Differentiating (historic) responsibilities for climate change." *Climate Policy* ۹(۶): ۵۹۳-۶۱۱.
- Pachauri, R. K. and A. Reisinger** (۲۰۰۷). "IPCC fourth assessment report." IPCC, Geneva ۲۰۰۷.
- Robinson, M. and T. Shine** (۲۰۱۸). "Achieving a climate justice pathway to ۱.۵ C." *Nature Climate Change* ۸(۷): ۵۶۴-۵۶۹.
- Schlosberg, D. and L. B. Collins** (۲۰۱۴). "From environmental to climate justice: climate change and the discourse of environmental justice." *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change* ۵(۳): ۳۵۹-۳۷۴.
- Schmitz, R. A.** (۲۰۰۲). "The Earth's carbon cycle: Chemical engineering course material." *Chemical Engineering Education* ۳۶(۴): ۲۹۶-۳۰۹.
- Stroebel, J.** (۲۰۲۱). "Climate Finance." *Annu. Rev. Financ. Econ* ۱۳: ۱۵-۳۶.
- Sultana, F.** (۲۰۲۲). "Critical climate justice." *The Geographical Journal* ۱۸۸(۱): ۱۱۸-۱۲۴.
- Zhou, T.** (۲۰۲۱). "New physical science behind climate change: What does IPCC AR۶ tell us?" *The Innovation* ۲(۴).

۷. پیوست

جدول ۱- مقایسه مقدار کربن موجود در مدل توسعه داده شده با مقادیر محاسبه شده توسط اشمیت در سال ۱۹۹۰ (اعتبارسنجی مدل)

	غلظت کربن در سال ۱۸۵۰	غلظت کربن در سال ۱۹۹۰ (محاسبه شده توسط اشمیت)	غلظت کربن در سال ۱۹۹۰ (محاسبه شده توسط مدل توسعه داده شده)	میزان خطای غلظت کربن محاسبه شده توسط مدل و مقادیر بدست آمده توسط اشمیت
M _۱	۶۱۲	۷۵۳	۷۵۹/۵۴۵	۰/۸۶۹
M _۲	۷۳۰	۷۴۴	۷۴۴/۸۴۳	۰/۱۱۳
M _۳	۱۴۰	۱۴۳	۱۴۲/۸۰۶	۰/۱۳۶
M _۴	۳۷۰۰۰	۳۷۰۷۱	۳۷۰۷۴/۴۲۵	۰/۰۰۹
M _۵	۵۸۰	۵۷۷	۵۷۵/۳۰۷	۰/۲۹۳
M _۶	۱۵۰۰	۱۴۸۹	۱۴۸۳/۰۷۳	۰/۳۹۸
M _۷	۵۳۰۰	۵۰۸۶	۵۰۸۲	۰/۰۷۹
G	۱	۰/۹۵۲	۰/۹۴۵	۰/۷۹۰

جدول ۲- سهم هر کشور در افزایش دمای کره زمین به صورت درصد، درجه و نرمال شده

کشور	اختلاف غلظت کربن تولیدی در اتمسفر (توسط هر کشور) (پتاگرم)	میزان افزایش دمای کره زمین توسط هر کشور (سانتی‌گراد)	میزان افزایش دمای کره زمین توسط هر کشور به صورت نرمال شده (سانتی‌گراد)	سهم هر کشور در افزایش دمای کره زمین (درصد)
AUSTRALIA	۶/۸۴۴۸	-۰/۰۲۹۱	-۰/۰۱۸۲	۱/۵۱۹۹
AUSTRIA	۴/۲۲۳۷	-۰/۰۱۸۰	-۰/۰۱۱۳	-۰/۹۳۹۹
BELGIUM	۴/۸	-۰/۰۲۰۵	-۰/۰۱۲۸	۱/۰۶۷۶
CANADA	۹/۶۹۷۵	-۰/۰۴۱۱	-۰/۰۲۵۸	۲/۱۴۸۴
CHILE	۴/۳۶۱۴	-۰/۰۱۸۶	-۰/۰۱۱۶	-۰/۹۷۰۴
COLOMBIA	۵/۳۴۰۶	-۰/۰۲۲۷	-۰/۰۱۴۲	۱/۱۸۷۳
COSTA RICA	۳/۸۴۵۴	-۰/۰۱۶۴	-۰/۰۱۰۳	-۰/۸۵۵۹
CZECH REPUBLIC	۴/۷۶۴۱	-۰/۰۲۰۳	-۰/۰۱۲۷	۱/۰۵۹۶
DENMARK	۴/۱۴۳۷	-۰/۰۱۷۷	-۰/۰۱۱۱	-۰/۹۲۳۱
ESTONIA	۳/۸۴۶۳	-۰/۰۱۶۴	-۰/۰۱۰۳	-۰/۸۵۶۱
FINLAND	۴/۲۲۳۵	-۰/۰۱۸۰	-۰/۰۱۱۳	-۰/۹۳۹۸
FRANCE	۶/۸۷۲۳	-۰/۰۲۹۲	-۰/۰۱۸۳	۱/۵۲۵۹
GERMANY	۱۱/۸۶۱۹	-۰/۰۵۰۳	-۰/۰۳۱۵	۲/۶۲۳۳
GREECE	۴/۳۳۷۸	-۰/۰۱۸۱	-۰/۰۱۱۳	-۰/۹۴۳۰
HUNGARY	۴/۱۸۵۷	-۰/۰۱۷۸	-۰/۰۱۱۲	-۰/۹۳۱۴
ICELAND	۳/۷۱۹۵	-۰/۰۱۵۹	-۰/۰۰۹۹	-۰/۸۲۸۰
IRELAND	۳/۹۱۷۸	-۰/۰۱۶۷	-۰/۰۱۰۵	-۰/۸۷۲۰
ISRAEL	۴/۰۰۱۲	-۰/۰۱۷۱	-۰/۰۱۰۷	-۰/۸۹۰۵
ITALY	۶/۳۷۰۹	-۰/۰۲۶۷	-۰/۰۱۶۷	۱/۳۹۳۱
JAPAN	۱۱/۴۵۱۲	-۰/۰۴۸۶	-۰/۰۳۰۴	۲/۵۳۴۸
KOREA	۶/۳۳۶۸	-۰/۰۲۶۵	-۰/۰۱۶۶	۱/۳۸۵۶
LATVIA	۳/۸۱۷۸	-۰/۰۱۶۳	-۰/۰۱۰۲	-۰/۸۴۹۸
LITHUANIA	۳/۹۱۵۷	-۰/۰۱۶۷	-۰/۰۱۰۴	-۰/۸۷۱۵
LUXEMBOURG	۳/۷۶۹۹	-۰/۰۱۶۱	-۰/۰۱۰۱	-۰/۸۳۹۲
MEXICO	۷/۳۱۱	-۰/۰۳۱۱	-۰/۰۱۹۵	۱/۶۲۲۸
NETHERLAND	۴/۹۳۴۸	-۰/۰۲۱۰	-۰/۰۱۳۲	۱/۰۹۷۴
NEW ZEALAND	۴/۰۵۹۶	-۰/۰۱۷۳	-۰/۰۱۰۸	-۰/۹۰۳۵
NORWAY	۴/۰۴۶۸	-۰/۰۱۷۲	-۰/۰۱۰۸	-۰/۹۰۰۶
POLAND	۶/۲۱۲۳	-۰/۰۲۶۴	-۰/۰۱۶۶	۱/۳۸۰۴
PORTUGAL	۴/۰۱۱۴	-۰/۰۱۷۱	-۰/۰۱۰۷	-۰/۸۹۲۸
SLOVAK REPUBLIC	۴/۰۸۲۹	-۰/۰۱۷۴	-۰/۰۱۰۹	-۰/۹۰۸۶
SLOVENIA	۳/۸۱۱۴	-۰/۰۱۶۳	-۰/۰۱۰۲	-۰/۸۴۸۳
SPAIN	۵/۴۴۹۳	-۰/۰۲۳۲	-۰/۰۱۴۵	۱/۳۱۱۴
SWEDEN	۴/۳۱۴۸	-۰/۰۱۸۴	-۰/۰۱۱۵	-۰/۹۶۰۰
SWITZERLAND	۴/۰۱۱۲	-۰/۰۱۷۱	-۰/۰۱۰۷	-۰/۸۹۲۷
TURKIYE	۵/۵۴۲۴	-۰/۰۲۳۶	-۰/۰۱۴۸	۱/۲۲۲۰
UNITED KINGDOM	۹/۷۳۵۳	-۰/۰۴۱۳	-۰/۰۲۵۹	۳/۱۵۶۷
UNITED STATES	۵۲/۸۸۲۲	-۰/۲۱۶۹	-۰/۱۳۵۹	۱۱/۳۳۵۴
INDIA	۱۴/۳۶۱۲	-۰/۰۶۰۷	-۰/۰۳۸۰	۳/۱۶۹۶
CHINA	۴۳/۵۶۹۳	-۰/۱۸۰۰	-۰/۱۱۲۸	۹/۳۹۷۸
IRAN	۶/۳۶۹۲	-۰/۰۲۷۱	-۰/۰۱۷۰	۱/۴۱۴۸
OTHER	۱۵۴/۳۲۶۰	-۰/۵۸۸۶	-۰/۳۶۸۸	۳۰/۷۲۹۷
WORLD	۳۵۵/۹۴۹۴	۱/۲		